

Eksjö kommun

barn-ungdomssektorn@eksjo.se

2019-01-18

1 (22)

Dnr: 405-2018:6304

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Prästängsskolan B i Eksjö kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Prästängsskolan B avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Prästängsskolan B i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete för att säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet har samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor säkerställer att lärarna utformar sin undervisning så att det ingår varierade metoder för att planera och utvärdera den tillsammans med eleverna och att detta sker med regelbundenhet.

Trygghet och studiero

Utbildningen har i hög utsträckning ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 9 maj 2019 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr: 405– 2018:6304) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling av undervisningen, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd för våra kvalitetsbedömningar:

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling. 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att rektorn på Prästängsskolan B skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat och värdegrundsarbetet. Vidare bedömer Skolinspektionen att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Dock bedömer Skolinspektionen att det jämställdhetsarbete som bedrivs på skolan behöver utvecklas och bli mer strategiskt kopplat till undervisningens planering, genomförande och kunskapsresultaten.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Uppföljning och analys

Skolinspektionens granskning visar att rektorns ledning och organisation av det pedagogiska arbetet ger en god grund för utvecklingen av undervisningen vid skolenheten. I Skolenkäten våren 2018 ger den pedagogiska personalens svar angående *pedagogiskt ledarskap* och *utveckling av utbildningen* indexvärden som ligger över motsvarande värde för samtliga medverkande skolenheter. Skolinspektionens granskning av Prästängsskolan B visar att rektorn bedriver ett strukturerat och långsiktigt arbete när det gäller att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat. Av intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framgår att rektorn följer upp kunskapsresultat kontinuerligt. Detta sker bland annat vid studiedagar då, enligt elevhälsans representanter, såväl lärare som övrig personal gruppvis analyserar kunskapsutvecklingen utifrån givna frågor vars resultat sedan vidarekopplas till skolledningen. Enligt nationell statistik för årskurs 9 läsåret 2017/18 (80 elever) är 85 procent av eleverna behöriga att söka till yrkesprogram i gymnasieskolan. Andelen elever som uppnår minst betyget E i samtliga ämnen år 2018 är 81procent. Det genomsnittliga meritvärdet är 232,7 (244 för flickor och 223,4 för pojkar). Såväl lärare som representanter för elevhälsan uppger också att rektorn kontinuerligt följer upp och utvecklar utbildningen utifrån den information som framkommer vid såväl de ämneslagsmöten som rektorn medverkar vid varje

vecka som vid arbetslagsmöten vilka varje vecka leds av rektorerna för Prästängsskolan A och B. Av dokumentation framgår att både lärare och ämneslag tittar på resultat mellan klasser och ämnen och gör kopplingar till sin undervisning samt gör en analys av underlaget. Ämneslagen presenterar sedan sina analyser för de övriga ämneslagen. Rektorn är med i dessa diskussioner och tar sedan baserat på sin analys beslut om utvecklingsåtgärder och grundorganisationen inför kommande läsår. Både rektorn och lärare ger i intervju som exempel på pågående utvecklingsarbete att ett av skolenhetens mål är att utveckla den formativa undervisningen för att eleverna ska kunna följa sin kunskapsutveckling.

Även värdegrundsarbetet följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Elevhälsans representanter säger att rektorerna för de båda skolenheterna jobbar på ett vidare plan för hur värdegrundsarbetet ska genomsyra skolverksamheten. Elevhälsans representanter ger som exempel att de har involverats i delar av lärarnas fortbildning som inbegrep värdegrundsfrågor. Representanterna medverkade sedan i lektionspass som lärarna utformade utifrån kunskap som inhämtats från fortbildningen, och dessa lektioner följdes sedan upp med gruppdiskussioner där såväl lärare som representanter för elevhälsan deltog. Rektorn uppger i kompletterande svar att värdegrundsarbetet som bedrivs vid skolenheten utgår från likabehandlingsplanen. Rektorn uppger i intervju att handledarna på handledningstid under läsåret kontinuerligt arbetar med samtal och övningar kopplade till värdegrundsuppdraget och att handledarna får uppgifter kopplade till detta uppdrag av såväl rektorn som av elevhälsoteamet. Utöver detta ger rektorn exempel på återkommande aktiviteter som genomförs och vars syfte är att visa på människors lika värde samt att elevhälsopersonalen under höstterminen har HBTQ-certifieras. Det arbete som genomförs följs upp genom enkäter, uppger rektorn vidare, och tillägger att uppföljningen även görs genom vissa klassrumsbesök samt inom ramen för elevrådets arbete. Rektorn säger också att den information som framkommer analyseras och ligger till grund för prioriterade mål nästkommande läsår. Rektorns utsagor kring uppföljning av värdegrundsarbetet får stöd av lärares utsagor med tillägget att arbetet med värdegrund även följs upp av trygghetsteamet i vilket rektorerna för de båda skolenheterna ingår. I intervjuer med rektor samt i dokumentation framgår även att en omfördelning av resurser sker kopplat till analysen.

Pedagogiskt ledarskap

Skolinspektionens utredning visar att rektorn på Prästängsskolan B leder och styr det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag och ger lärarna förutsättningar att dela med sig av sina

kunskaper och lära av varandra. Av inskickade svar inför granskningen framgår att lärarna är organiserade i två arbetslag – A och B – utifrån de två skolenheterna som tillsammans utgör det som benämns Prästängsskolan. Rektorn för Prästängsskolan B ansvarar för de lärare och elever som är knutna till Prästängsskolan B. Lärarna är dessutom indelade i ämneslag. Lärarna uppger i intervju att de i ämneslagen samarbetar med sina ämneskolleger från Prästängsskolan A. Av såväl inskickade svar som av intervjusvar från rektor, lärare och elevhälsans representanter framgår att ämneslagen tillsammans med rektorn träffas på en bestämd mötestid varje vecka i syftet att under läsåret systematiskt arbeta med ämnesgruppens prioriterade mål och med givna frågor som rektorn ger de olika ämneslagen. Lärarna säger också att rektorn är tydlig i sitt ledarskap och bland annat styr skolenhetens arbets- och förhållningssätt genom att koppla lönekriterier till de mål som sätts upp för verksamheten. Rektorn uppger i intervju att ämneslagen själva ska synliggöra det de behöver utveckla i undervisningen och att rektorn ställer krav på att det ska synas i läroplattformen att lärarna sedan arbetar på det viset. Detta bekräftas av några av elevhälsans representanter som uppger att de är ganska förtroga med hur lärarna undervisar eftersom de är med ute i klassrummen. Elevhälsans representanter uppger vidare att de involveras i undervisningen genom att de vid ett möte i veckan och utifrån ett rullande schema har individuella träffar med handledarna för respektive klass. Den information som kommer fram vid dessa möten och som kan vara av intresse för att utveckla undervisningen för såväl Prästängsskolan A som Prästängsskolan B presenteras sedan av elevhälsan vid nästkommande arbetslagsmöte då de båda rektorerna för Prästängsskolan A och B och samtliga lärare från de båda skolenheterna deltar. Ytterligare exempel på hur rektorn leder och styr det pedagogiska arbetet samt ger lärarna förutsättningar att dela med sig av sin kunskaper och lära av varandra är den schemaläggning som rektor har beslutat om. Rektorn uppger att parallellläggning av samma ämnen har gjorts för att underlätta för samplanering. Rektorn och lärare uppger att denna schematekniska lösning har gjort att en lärartjänst har frigjorts, och därför kan en ämneslärare i funktion av resurs cirkulera mellan de olika klassrummen som ämnena undervisas i och ge stöd och stimulans till eleverna.

Rektorn för Prästängsskolan A uppger i intervju att nyanställda på de båda skolenheterna får en introduktion både av kommunen och på skolenheten. Rektorerna för Prästängsskolan A och B introducerar under en dag nyanställda behöriga och obehöriga lärare. Rektorn säger att de då främst talar med de nyanställda om bemötande och pedagogik. Rektorn uppger också att hon i vissa fall utser en fadder till en nyanställd lärare, men att det vanligtvis är de olika ämneslagen som introducerar och stöttar nya kolleger. Rektorn uppger också att samtliga nyanställda ser en film kring betygssättning och att skolledningen i samband med det alltid har en

efterföljande diskussion så att samtliga lärare är uppdaterade med vad som gäller kring detta. Rektorn säger vidare att hon känner sig trygg i att obehöriga lärare får den stöttning de behöver vid betygssättning.

Jämställdhetsarbete

Skolinspektionens granskning visar att rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete utifrån skolans behov. Av intervjuer med lärare, elevhälsa samt med rektorn framgår att det inte finns något arbete på skolan som specifikt inriktar sig på jämställdhet. Detta beskrivs nedan i ett utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete för att säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet har samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Skolinspektionens granskning visar att skolans jämställdhetsarbete behöver utvecklas till ett mer systematiskt och strategiskt arbete som leds av rektorn.

Enligt läroplanen ska skolan aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Av läroplanen framgår vidare att sättet skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma elevernas uppfattning om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt ges samma möjligheter att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen på lika villkor oberoende av könstillhörighet.¹ Vidare framgår av läroplanen att eleverna genom utbildningen ska utveckla en förståelse för hur olika uppfattningar om vad som är

¹ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.

kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmönster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.²

Skolenkäten våren 2018 visar att det finns en diskrepans mellan elevers och den pedagogiska personalens uppfattning kring hur jämställdhetsarbetet bedrivs på skolan. Den pedagogiska personalens svar visar på att lärarna anser att de talar om jämställdhet i undervisningen och att de behandlar pojkar och flickor på samma sätt i högre utsträckning än vad eleverna uppfattar. På frågan "På den här skolan talar vi om jämställdhet mellan könen" ger svaren från den pedagogiska personalen ett medelvärde på 8,6 (8,3). Elevernas svar på frågan "I min skola pratar vi om jämställdhet mellan könen ger" ett medelvärde på 5,4 (5,3). Denna diskrepans syns också i svaren på frågan "På den här skolan ges killar och tjejer samma förutsättningar" där den pedagogiska personalens svar ger ett medelvärde på 8,5 (8,6). Elevernas svar på frågan "Mina lärare ger killar och tjejer samma förutsättningar" ger ett medelvärde på 7,0 (6,6). Svaren på Skolenkäten motsvaras i viss grad av det som framkommer av intervjusvar vid Skolinspektionens besök. I intervju med elever säger några elever att lärare säger till på olika vis beroende på om det är flickor eller pojkar som har gjort något. Några elever säger att någon lärare till största delen pratar med pojkarna, och någon menar att flickor får mer beröm.

Skolinspektionens granskning visar att det finns en medvetenhet på skolenheten om skillnader mellan flickor och pojkars meritvärde. Lärare säger i intervju att det finns stora skillnader mellan pojkars och flickors meritvärde men att skolan egentligen inte testat något i undervisningen för att möta skillnaderna. Elevhälsans representanter uppger i intervju att det ingår i det systematiska kvalitetsarbetet att titta på skillnader mellan pojkarnas och flickornas skillnader i måluppfyllelse och meritvärde, men de uppger att det inte har gjorts några riktade insatser för att främja pojkarnas resultat.

I rektorns analys av kunskapsresultaten som Skolinspektionen tagit del av jämförs flickors och pojkars resultat. Av skolenhetens kvalitetsrapport, som gäller för både Prästängsskolan A och Prästängsskolan B, framgår att skillnaden mellan pojkarnas och flickornas genomsnittliga meritvärde minskar år 2018. Rektorns beskrivning av

² Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

kunskapsresultaten får stöd i den nationella statistiken som är baserad på respektive skolenhets resultat. Denna visar att skillnaden mellan pojkars och flickors genomsnittliga meritvärde vid Prästängsskolan B har sjunkit från 55 poäng läsåret 2016 till cirka 20 poängs skillnad år 2018. Skillnaden i resultat mellan könen kommenteras i kvalitetsrapporten. I rapporten står det att pojkarnas högre måluppfyllelse korrelerar med resultaten i de ämnen där ämneslagen i hög utsträckning använt sig av digitala verktyg i undervisningen, men det påpekas i samma rapport att det i nuläget är svårt att bedöma i vilken utsträckning det är det förändrade arbetssättet som har påverkat förbättringen. Rektorn uppger i inskickad dokumentation att undervisningen fortfarande verkar nå flickorna bättre och att det är en aktuell fråga för skolan.

I kompletterande svar angående jämställdhetsarbetet uppger rektor att det inom ramen för värdegrundsarbetet genomfördes en genusenkät år 2016 i syfte att lyfta frågor kring bemötande av pojkar och flickor och att det finns planer på att genomföra denna enkät återkommande.

Även om det av Skolinspektionens utredning framgår att man vid skolenheten i viss utsträckning tar upp jämställdhetsfrågor inom ramen för värdegrundsarbetet och inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet redogör för skillnader mellan meritvärde kopplade till kön, så visar granskningen att det finns ett behov av ett mer systematiskt och strategiskt jämställdhetsarbete som omfattar såväl samtliga lärares undervisning som processer på skolenheten.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att inleda ett strategiskt jämställdhetsarbete för att kunna bygga kunskap om den egna verksamhetens styrkor och svagheter gällande det arbetet. Det kan till exempel handla om att rektor följer upp att de moment som ges inom ramen för kursplanens centrala innehåll, både avseende sakinnehåll och undervisning, visar en bredd av erfarenheter och perspektiv, eller om att följa upp att lärarna aktivt speglar läroplanens värderingar kring

jämställdhet i sin undervisning.³ Vid eventuella utvecklingsområden behöver åtgärder sättas in och sedan även följas upp.⁴

Undervisning

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Författningsstöd för våra kvalitetsbedömningar:

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden 5. Kursplaner med kunskapskrav

De övergripande skälen för Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att undervisningen vid Prästängsskolan B huvudsakligen främjar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Av intervjuer och observationer framgår att undervisningen mestadels är målfokuserad, varierad och att eleverna ges ett aktivt lärarstöd. Vidare förekommer inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Granskningen visar också att lärarna har höga förväntningar på eleverna, samt att lärarna anpassar undervisningen så att eleverna stimuleras och utmanas oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. Skolinspektionen ser också exempel på att elever ges strategier för sitt eget lärande samt får möjlighet att reflektera kring sitt eget lärande. Granskningen visar dock att elevernas möjligheter till att, med varierade metoder, regelbundet planera och

³ Håkansson, J. & Sundberg, D. (2014) *Utmärkt undervisning: Framgångsfaktorer i svensk och internationell belysning*, Stockholm: Natur & Kultur, s. 104–105.

⁴ Skolverket (2015) *Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*, Skolverkets allmänna råd med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet, Stockholm: Fritzes, s. 30–34.

utvärdera undervisningen tillsammans med lärarna så att eleverna kan påverka innehåll och utformning av undervisningen behöver utvecklas.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Målfokus, variation i undervisning och aktivt lärarstöd

Skolinspektionens granskning av Prästängsskolan B visar att undervisningen mestadels är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. I Skolenkäten våren 2018 ger svaren från elever i årskurs 9 ett indexvärde på 7,0 (på en skala från 0–10) på området "Veta vad som krävs". Detta indexvärde är högre än indexvärdet för samma område för samtliga medverkande skolenheter i årskurs 9 där "Veta vad som krävs" får ett indexvärde på 6,4. Indexvärdet för den pedagogiska personalen på området "Information om utbildningens mål" är 8,0 vilket är över samtliga medverkande grundskoleenheters indexvärde på 7,6.

Vid de lektionsobservationer Skolinspektionen genomför under granskningen visar samtliga lärare att de inleder sina lektioner med att på tavlan/bildskärm i text och muntligen ge instruktioner om det lektionen kommer att handla om. De flesta lektioner har ett strukturerat logiskt flöde gällande inledning, uppgifter samt avslut. Flera lektioner innehåller moment där läraren indirekt gör hänvisningar till mål och förmågor i läroplanen, och i några fall görs kopplingen till läroplanen mer direkt. Eleverna säger i intervjuer att det, i skolans digitala plattform, finns information om mål och vad de ska kunna. Eleverna uttrycker sig lite olika om hur tydligt lärarna presenterar lektionsinnehållet men uppger också att det finns planeringar med mål och liknande på den digitala plattformen. Lärare och rektorn säger att den yttre strukturen för lektionerna är gemensam för hela skolan. Lärarna berättar vidare att det på skolans digitala plattform i samtliga ämnen ska finnas ett "rum" som ska se likadant ut så att eleverna känner igen sig. Lärarna säger att det som skiljer sig åt mellan ämnen i den digitala plattformen kan vara graden av konkretion i de uppgifter som ligger där och de säger även att omfattningen av vad som finns i de olika ämnesrummen skiljer sig. Elevhälsans representanter uppger att lärarna överlag är bra på att klargöra syfte och mål med undervisningen och att lärarnas planering ska ligga på skolans digitala plattform. Elevhälsan säger vidare att lärarna skriver upp lektionsinnehållet på tavlan i grova drag, men att det skulle vara önskvärt att lärarna i större utsträckning muntligen även förmedlade syftet med det moment eleverna arbetar med.

Av lektionsobservationer framgår att lärarna även fångar upp elevers frågor om instruktioner och uppgifter. Eleverna får stöd av läraren vid igångsättandet av uppgifter och även under arbetets gång och eleverna säger att de tycker att de får den hjälp de behöver av de flesta lärarna. Eleverna ger i intervju exempel på att de kan få hjälp i undervisningen genom att få jobba enskilt med läraren, få hjälp av en extra lärare eller att läraren förklarar på individnivå. Lärare ger exempel på hur de stödjer elever genom att ge dem en rättningsmatris för att de ska se vad de kan ta med i sina texter och resonemang för att förbättra sitt skrivande. Undervisningen som observeras är varierad. Eleverna får arbeta med olika typer av arbetsuppgifter och i skiftande arbetsformer. Ett exempel är en lektion innehållande dels en läsuppgift och dels en skrivuppgift utifrån ett bildmaterial. Skrivuppgiften inkluderar även lärarrespons.

Stimulans och utmaning

Granskningen visar att lärarna i undervisningen har höga förväntningar på eleverna, ger dem motivation samt att eleverna får stimulans och utmaningar. I Skolenkäten våren 2018 ger svaren från elever i årskurs 9 indexvärden på 5,7 (på en skala från 0–10) på området "Stimulans" samt 6,9 på området "Utmaningar". Dessa indexvärden är något högre än indexvärdena för motsvarande områden för samtliga medverkande skolenheter årskurs 9 där området "Stimulans" får ett indexvärde på 5,3 och området "Utmaningar" får 6,8. Indexvärdet för den pedagogiska personalen på området "Stimulans och utmaningar" är 6,9 vilket dock är under samtliga medverkande grundskoleenheters indexvärde på 7,1.

Lektionsobservationer visar att inslag i undervisningen som syftar till att stärka elevernas självförtroende finns på flertalet lektioner. Till exempel stimulerar lärare elever vidare med förslag på hur de kan utveckla resonemang. En lärare berättar även att hon jobbar mycket med elevernas självbild och att ändra tanken och ge dem självförtroende. Ett exempel som ges i intervju med lärare är att eleverna får se en matris för att de ska se vad de kan ta med i sina texter och resonemang för att förbättra sitt skrivande.

I lektionsobservationer ser Skolinspektionen att undervisningen i vissa fall anpassas efter elevernas kunskapsutveckling och eleverna säger att läraren gör så att de elever som redan kan det som de ska lära sig får göra uppgifter snabbare och sedan får uppgifter som är mer utmanande. En elev ger ett exempel där hen komponerade en låt med flera olika instrument medan någon annan fick utveckla grunderna i att spela ett instrument. Av lektionsobservationer framgår även att utmaningar ges i form av att elever inom samma ämnesområde kan välja uppgifter av olika svårighetsgrad. ett exempel är en lektion där läraren läser upp texter på olika nivåer. Andra exempel som

en lärare berättar om är att hon försöker ta bort de enklaste hindren så att eleverna lyckas med sina uppgifter genom att de arbetar med ordlistor kopplade till bilder och att de använder olika webbaserade hemsidor där eleverna kan få hjälp på sitt eget modersmål eller att eleverna kan lyssna på en text samtidigt som de läser.

Lärarna berättar att de jobbar med elevernas självbild och att uppmuntra eleverna för att stimulera och motivera elevernas självförtroende i undervisningen. Eleverna säger i intervjuer att de lärare som är positiva, glada och kan "snacka" med dem gör att det i undervisningen blir roligt att lära sig.

Rektorn säger att han ser att lärare i undervisningen motiverar genom att vara tydliga, ställa krav och vara relationsskapande med eleverna och visa att de som lärare inte "tillåter" elever att misslyckas.

Reflektion och delaktighet

Granskningen visar att eleverna ges strategier för det egna lärandet samt möjligheter att reflektera kring sitt eget lärande. Lektionsobservationer visar undervisning där eleverna får reflektera över sitt lärande, ibland med frågor från läraren som stöd. Det finns även exempel på strategier i undervisningen som ger eleverna möjligheter till ansvarstagande för det egna lärandet. Eleverna berättar i intervjuer att de har fått fylla i ett dokument om hur de lär sig bäst och vilken typ av prov de tycker är bra. Eleverna berättar vidare att de får använda sig av matriser i undervisningen som de själva får markera i hur de värderar sin prestation.

Skolinspektionens granskning visar dock att lärarna behöver utforma sin undervisning så att det ingår varierade metoder för att planera och utvärdera den tillsammans med eleverna och att detta sker med regelbundenhet. Av intervjuer med elever, lärare samt av lektionsobservationer framgår att det inte i så stor omfattning regelbundet ges möjligheter för eleverna att utvärdera och genom synpunkter på undervisningen påverka planeringen av densamma. Detta beskrivs nedan i avsnittet utvecklingsområde.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektor säkerställer att lärarna utformar sin undervisning så att det ingår varierade metoder för att planera och utvärdera den tillsammans med eleverna och att detta sker med regelbundenhet.

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen behöver utvecklas på ett sådant sätt att eleverna i högre grad involveras i planeringen för att påverka innehåll och utformning av denna och att eleverna även får möjlighet att utvärdera undervisningen.

Enligt läroplanen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen. Vidare står det att läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad.⁵

I läroplanen står det även att genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.⁶

Rektorn säger att delaktighet och inflytande som eleverna ska ha över sin undervisning är ett utvecklingsområde på skolan. Vidare säger rektorn att de på skolan delvis tappade bort elevperspektivet men har börjat hitta tillbaka till elevinflytande igen. Rektorn säger att flertalet av lärarna utvärderar sin undervisning i slutet av terminen.

Vid lektionsobservationer ses få exempel på utvärdering av undervisningen tillsammans med elever. Eleverna berättar att lärarna gör en planering och att de följer den. Eleverna nämner någon lärare som frågar eleverna om hur de tycker att undervisningen ska läggas upp. Någon elev menar att det varierar mellan lärare i vilken utsträckning eleverna kan påverka undervisningen. Någon lärare ger i intervjuer exempel på hur de utvärderar undervisningen och samlar in tankar och åsikter för att använda den informationen till sin nästa klass. En annan lärare berättar om att eleverna får vara med och utvärdera efter varje arbetsområde i det ämnet och att undervisning därefter kan anpassas efter elevernas önskemål. Någon lärare säger sig

⁵ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

⁶ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11) 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

vilja ha en säkerhet i undervisningen innan eleverna på ett mer demokratiskt sätt kan vara med och påverka, men att hen framöver skulle vilja ta in mer påverkan från eleverna. Lärarna säger att de elever som är i behov av särskilt stöd är väldigt involverade i hur undervisningen utformas för dem.

Skolinspektionen rekommenderar att undervisningen vid Prästängsskolan B utformas så att eleverna i större utsträckning får möjlighet att medverka i planering och utvärdering av undervisningens arbetssätt, arbetsformer och innehåll.

Lärare som arbetar aktivt med elevers inflytande introducerar för eleverna vad det är som de ska lära sig med utgångspunkt i kursplanen och utformar sedan tillsammans med eleverna hur detta ska gå till. De tar reda på vad eleverna redan kan inom arbetsområdet och skapar en gemensam utgångspunkt för arbetet. Eleverna kan sedan tillsammans med läraren arbeta fram gemensamma förslag på hur de ska arbeta, exempelvis i form av frågeställningar som de under arbetets gång vill söka svar på. Lärare som gör eleverna delaktiga låter också eleverna kontinuerligt utvärdera undervisningen.⁷

Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer följande: Utbildningen gar i hög utsträckning ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero.

Författningsstöd för våra kvalitetsbedömningar:

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

De övergripande skälen för bedömningen är att granskningen visar att skolans arbete med att skapa trygghet och studiero är välfungerande. Av svaren i samtliga

⁷ Skolinspektionen (2018) *Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen*, Tematisk kvalitetsgranskning, s. 41

intervjugrupper framgår att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet och studiero på skolan.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Trygghet och studiero

Skolinspektionens granskning visar att det på Prästängsskolan B finns ett samlat och medvetet, gemensamt och aktivt arbete för att skapa såväl studiero som trygghet. De lektionsobservationer som Skolinspektionen genomfört visar att undervisningen vid dessa tillfällen genomförs utan att elever blir störda. Såväl elever som lärare, representanter för elevhälsan och rektor uppger i intervju att studieron överlag är god. I några intervjuer ges exempel på att studieron inte alltid fungerar vid alla tillfällen i alla klasser, dock kan såväl elever som personal uppge exempel på olika åtgärder som skolan vidtagit i dessa fall. Elevhälsans representanter ger ett exempel på hur de har arbetat med en klass där studieron inte var tillfredsställande. Representanterna berättar att de efter signaler från undervisande lärare om att studieron var bristande observerade klassen. Efter detta diskuterade elevhälsans representanter den bristande studieron med berörd lärare och dennes elever. Elevhälsans representanter berättar att eleverna lyfte fram det relationella, vikten av en tydlig lektionsstruktur samt variation i undervisningen som viktiga delar för att främja studieron. Utifrån den information som framkom sattes åtgärder in för att förändra undervisningen, och elevhälsans representanter uppger att studieron i den klassen vid tidpunkten för Skolinspektionens granskning är bättre.

Av intervjuer framgår även att man på skolenheten arbetar aktivt och på flera plan för att skapa en trygg miljö. Skolenhetens arbete för att skapa en trygg lärandemiljö inkluderar både situationen i klassrummet och övriga utrymmen som till exempel korridorer och matsal. Elevsvaren i Skolenkäten 2018 visar att indexvärdet för trygghet ligger över samtliga medverkande skolenheters indexvärde. Svaren från elever i årskurs 9 ger på området "Trygghet" ett indexvärde på 8,3. Motsvarande områden för samtliga medverkande skolenheter årskurs 9 har ett indexvärde på 7,8. Indexvärdet för den pedagogiska personalen på området "Trygghet" är 7,5 vilket till skillnad från elevsvaren är under samtliga medverkande grundskoleenheters indexvärde på 7,9. Av skolenhetens senaste kvalitetsarbete, Kvalitetsrapport – Prästängsskolan årskurs 7–9 2017–2018, framgår att man på skolenheten det läsåret anställde ytterligare en kurator vars uppdrag är att arbeta både med individärenden samt förebyggande och främjande med bland annat trygghetsfrågor.

I rektorns inskickade svar säger rektorn att utformningen av den pågående ombyggnationen och tillbyggnaden av skolan har tagit sin utgångspunkt i enkätsvar från elever – istället för trånga korridorer där elevskåp placerades i små vrår, vilket eleverna upplevde som otryggt, skapas till exempel nu en mer öppen miljö. Skolans trygghetsteam arbetar med frågor kring trygghet. I trygghetsteamet ingår rektorerna för Prästängskolan A och B, lärare och elevcoacher. Elevhälsans representanter uppger att samtliga i personalen reagerar omedelbart vid eventuella incidenter samt att trygghetsteamet genast tar upp och agerar om något som kan knytas till otrygghetshänder på skolan. Representanterna uppger att det vid alla trygghetsteamets möten förs protokoll för att säkerställa att samtliga ärenden följs upp, men de tillägger att det förebyggande arbetet har förbättrats och att detta har bidragit till att trygghetsteamet i nuläget främst kopplas in vid större ärenden. Exempel på förebyggande åtgärder som både elever, lärare och elevhälsa nämner är att elevhälsoteamet arbetar med klasser utifrån en beprövad metod för att förebygga stress och nedstämdhet främst hos högstadeelever. En annan trygghetsskapande insats är att det finns ett rastvaktsschema för lärarna så att de ska röra sig i korridorerna.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Författningsstöd för våra kvalitetsbedömningar:

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

De övergripande skälen för Skolinspektionens bedömning är att granskningen visar att rektorn analyserar skillnader i betyg i olika ämnen/årskurser och mellan resultat på nationella ämnesprov och betyg samt att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar och betyg.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen kopplat till den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av samt de iakttagelser myndigheten gjort under besöket.

Skillnader och avvikelser i betyg samt likvärdiga bedömningar

Det framgår av granskningen att rektorn analyserar betyg i såväl olika ämnen och årskurser som resultat på nationella ämnesprov i förhållande till betyg liksom eventuella skillnader i betyg mellan pojkar och flickor.

Enligt nationell statistik har pojkarnas genomsnittliga meritvärde sedan år 2014 legat under flickornas genomsnittliga meritvärde med 30–40 poäng. Rektorn uppger i intervju att pojkarnas resultat i förhållande till flickornas har förbättrats det senaste året, men att pojkarnas resultat fortfarande är sämre än flickornas. Skillnaden i meritvärde mellan pojkar och flickor 2018 var cirka 20 poäng. Rektor uppger i dokumentation att motivationsarbete, varierad och elevnära undervisning samt andra bedömningsformer än prov har gynnat pojkarna. Rektor säger vidare att det formativa arbetssätt som skolan jobbar med nu är en del av arbetet med att försöka utjämna skillnader mellan pojkars och flickors kunskapsresultat och att mer ämnesövergripande undervisning kan vara ett sätt att jämna ut skillnaderna. Av skolenhetens senaste kvalitetsarbete, Kvalitetsrapport – Prästängsskolan årskurs 7–9 2017–2018, framgår att flertalet ämneslag analyserar slutbetyg i förhållande till resultat på nationella prov samt att de för en diskussion kring och analyserar skillnader i betyg mellan könen. I samma rapport för rektor en övergripande diskussion utifrån respektive ämneslags analyser samt utifrån måluppfyllelse och genomsnittligt meritvärde läsåret 2017/2018 i relation till läsåret 2016/2017.

Granskningen visar vidare att rektor ger skolans lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg i syfte att verka för likvärdighet. Rektorn och lärare uppger i intervju att lärarnas förutsättningar för att arbeta med bedömning och betygsättning är mycket goda tack vare bland annat parallellläggning av ämnen i schemat, samrättning och sambedömning samt gemensamma mötestider för ämneslagen en gång i veckan, då rektorn medverkar, samt ytterligare ett ämneslagsmöte utan rektorns närvaro. Av rektorn inskickade, kompletterande svar framgår att samtliga lärare arbetar tillsammans i ämneslagen med gemensamma bedömningsuppgifter där dilemman och tolkningar diskuteras och att rektorn ofta deltar vid bedömningsdiskussioner. Lärarna ger som exempel att de i ämneslagen tillsammans utformar och rättar varandras prov – även de nationella proven i vissa ämnen – i syfte att göra likvärdiga bedömningar. Rektorn och lärare säger också att de nationella proven samrättas och sambedöms med lärare från Prästängsskolan A. Lärarna uppger vidare att de i ämneslagen har ett tätt samarbete kring bedömningar och att ämneslagens obehöriga lärare alltid samarbetar med behöriga lärare både i det dagliga arbetet och med betygssättning. Även rektor uppger att de obehöriga lärarna får den stöttning de behöver vid betygssättning. I ämneslagen samverkar lärare från Prästängsskolan A och Prästängsskolan B. Såväl lärare som elevhälsoteamets representanter uppger att de vid vissa studiedagar analyserar kunskapsutvecklingen

hos eleverna utifrån en fast mötesstruktur, och att även skolans elevcoacher deltar vid dessa möten. Av rektorn inskickade kompletterande svar framgår att kommunen anordnar sambedömning av samtliga nationella prov. Vid dessa tillfällen träffas lärare och diskuterar bedömningsarbetet och olika dilemman kopplade till det. Det framgår också av inskickade svar att rektorn ser till att lärarna varje termin genomför bedömningsdiskussioner för att säkerställa att kollegiet samarbetar i utforskandet av varje elevs faktiska kunskaper och förmågor då rektorn menar att lärarna har en skyldighet att känna till och bedöma elevernas kunskaper utifrån mer än vad de visar vid ett provtillfälle.

På Skolinspektionens vägnar

X Jenny Fahlman

Beslutsfattare

Signerat av: Jenny Fahlman

X Lars Jennfors

Föredragande

Signerat av: Lars Jennfors

I handläggningen av ärendet har även Lotta Nord och Maria Nyman medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 1 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning har skolan ett samlat och medvetet arbete för att skapa och bibehålla trygghet och studiero? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 4 och den 6 september 2018.

Besöket genomfördes av Lars Jennfors och Charlotta Nord.

Prästängsskolan B (7–9) är en kommunal grundskola belägen i Eksjö. På skolenheten finns 243 elever fördelade på tre klasser i årskurs sju, tre klasser i årskurs 8 och tre klasser i årskurs 9. Skolenheten leds av en rektor. Prästängsskolan B är inrymd i samma lokaler som Prästängsskolan A – även det en 7–9-skola. De båda skolenheternas arbete leds av var sin rektor. De båda skolenheterna har ett mycket nära samarbete. Bland annat redogör de båda rektorerna för skolenheternas systematiska kvalitetsarbete i ett och samma dokument – Kvalitetsrapport för Prästängsskolan åk 7–9.